

Suhdanteet ja rahoitusmarkkinat

Syyskuu 2006

Q3

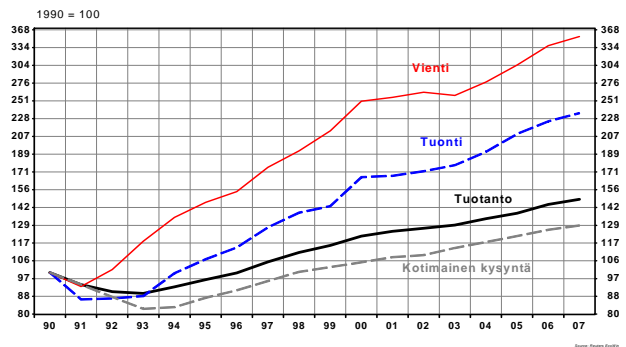
Sisällysluettelo

Kansainvälinen talous.....	2
Kuviot	4
Kotimaiset suhdanteet.....	7
Kuviot ja taulukot.....	9
Ennustevertailua.....	12

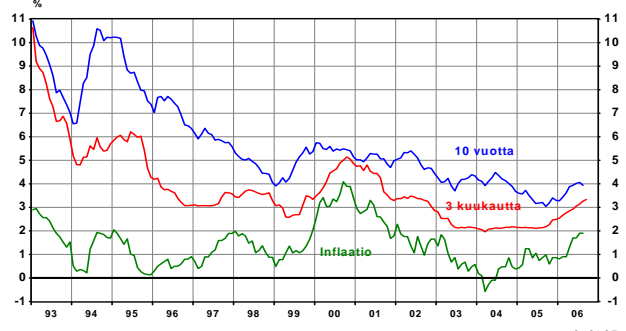
Julkaisu on luettavissa Internetissä www.sampo.fi/talouksatsaukset sekä Sampo verkkopankissa. Katsaus ilmestyy kolmen kuukauden välein.

Tarjonta ja kysyntä

Volyyymi-indeksi

Korot ja inflaatio Suomessa

SAMPO PANKKI OYJ

Unioninkatu 22, Helsinki, puhelin 010 515 15, faksi 09 654 346, 00075 SAMPO

Sähköpostiosoite etunimi.sukunimi@sampo.fi, verkkopalvelut www.sampo.fi, puhelinpalvelut 0200 2580

Rekisteröity kotipaikka ja osoite Helsinki, Unioninkatu 22, 00075 SAMPO. Y-tunnus 1730744-7

Vahva kasvu maailmalla

Maailmantaloudessa on käynnissä poikkeuksellisen nopea talouskasvu. Kokonaistuotanto on lisääntynyt 4-5 prosenttia jo neljättä vuotta peräkkäin. Vastaava nousukausi koettiin maailmalla edellisen kerran 1970-luvun alkupuolella. Erityisen nopeasti tuotanto on lisääntynyt Aasian kehittyvillä markkinoilla, Venäjällä, Baltianmaissa sekä eräissä Latalalaisen Amerikan maissa. Perinteisten teollisuusmaitten nousu on ollut selvästi maltillisempaa. Myös ensi vuonna maailmantalous kohoaa ripeästi, joskin teollisuusmaissa tahti hieman laantuu tästä vuodesta. Keskeiset riskit huonommallekin kehitykselle piilevät Lähi-idän levottomuuksissa sekä öljyn ja muiden raaka-aineiden huippuhinnoissa. Myös lisääntyvä protektionismi saattaa heikentää maailmantalouden kasvua.

Yhdysvalloissa kasvuvauhti hidastunee ensi vuonna

Vuonna 2005 Yhdysvaltain bruttokansantuotteen volyyymi kasvoi 3,2 prosenttia eli hieman hitaammin kuin edellisenä vuotena. Vienti ja tuonti kasvoivat runsaat kuusi prosenttia ja yksityiset investoinnit jopa runsaat seitsemän prosenttia. Yksityisten kulutusmenojen volyyymi nousi 3,5 prosenttia, mutta julkiset kulutus- ja investointimenot kasvoivat vain prosentin.

Kuluvan vuoden ensimmäisellä puoliskolla bruttokansantuotteen kasvu koheni 3,6 prosenttiin, kun viennin nousu vauhdittui ja tuonti lisääntyi vieniä hitaammin. Yksityisten investointien sekä kulutusmenojen kasvutahdit laimenivat hieman. Yksityisen kulutuksen volyyymi oli tammi-kesäkuussa 3,2 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin, ja investoinnit nousivat 5,5 prosenttia. Julkisten investointi- ja kulutusmenojen volyyymi kasvoi kaksi prosenttia, eli hieman nopeammin kuin viime vuonna. Koko kuluvan vuoden bruttokansantuote kohonnee Yhdysvalloissa viime vuoden tapaan runsaat kolme prosenttia.

Yhdysvaltain talouskehitystä varjostavat suuret alijäämät. Ulkomaankaupassa vaihtotaseen tuloalijäämä on painunut vuositasolla jo ennätyselliseen yli 800 miljardiin dollariin. Liittovaltio budjettivaje on noin 300 mrd. dollaria, joka sentään on 100 miljardia vähemmän kuin pari vuotta aiemmin. Kotitalouksien säästämisaste on viime vuodesta alkaen ollut ennen kokemattomalla tavalla jopa negatiivinen, ja velkaantumisaste on kohonnut nopeasti. Inflaatio on viime syksystä lähtien liikkunut noin 4 prosentin lukemissa, eli selvästi rahapolitiikan tavoitteita nopeampana.

Asuntovarallisuuden jatkuva nousu on tukenut yksityistä kulutusta. Kuitenkin tänä vuonna on saatu merkkejä asuntomarkkinoiden selvästä viilenemisestä. Uudisrakentamisen aloitukset ovat vähentyneet ja sekä uusien että vanhojen asuntojen myyntimäärät ovat supistuneet. Kuitenkaan pelättyä asuntohintojen alamäkeä ei ole koettu. Ensi vuoden kulutus ei enää saa tukea varallisuusvaikutuksesta, joten yksityisen kulutuksen kasvu hidastunee selvästi, jolloin koko bruttokansantuotteenkin nousu jäänee ensi vuonna selvästi alle kolmeen prosenttiin.

Yhdysvaltain keskuspankki on kiristänyt otettaan nostamalla asteittain ohjauskorkonsa nykyiseen 5,25 prosenttiin runsaan kahden vuoden takaisesta yhdestä prosentista. Toteutuneet inflaatiolukemat eivät läheskään tyydytä keskuspankkia, mutta ohjauskoron nostot ovat silti loppumassa. Jossain vaiheessa ensi vuotta ohjauskorkoa saatetaan jo alentaakin. Tällaiset odotukset markkinoilla johtanevat dollarin vaihtokurssin heikkenemiseen, koska korkoero euroalueeseen näyttää kapenevan..

Aasiassa nousu jatkuu vahvana

Kiinan talous on kasvanut nopeasti pitkän aikaa. Viime vuodenkin bruttokansantuote kohosi 10 prosenttia, kun teollisuustuotannon määrä kasvoi 16 prosenttia. Kuluvan vuoden alkupuoliskolla nousu on jopa hieman nopeutunut. Ulkomaankaupassa kirjataan nyt vuosi vuodelta uusia ylijäämäennätyksiä. Kuitenkin inflaatio on pysynyt alle kahdessa prosentissa. Ihmeempää kasvutahdin hidastumista ei ole odotettavissa ensi vuodellekaan.

Kiina on pitänyt sitkeästi valuuttakurssinsa heikkona suhteessa dollariin, mikä Yhdysvalloissa on koettu ongelmaksi. Pitkän painostuksen jälkeen Kiina salli valuuttansa vahvistua viime vuoden heinäkuussa kaksi prosenttia kerralla, ja se on antanut valuuttansa dollariarvon vahvistua sen jälkeen asteittain vielä toiset kaksi prosenttia. Kuitenkin Yhdysvaltain Kiinan kaupan alijäämän kaventaminen vaatisi paljon suurempaa revalvoitumista.

Japanin kokonaistuotannon määrän kasvoi viime vuonna 2,6 prosenttia. Vienti lisääntyi 7 prosenttia ja tuonti hieman vähemmän. Kiinteät investoinnit kohosivat 3,4, mutta yksityinen kulutus kasvoi 2 prosenttia ja julkinen

kulutus tätäkin vähemmän. Kuluvan vuoden ensimmäisellä puoliskolla kokonaistuotanto kasvoi 3 prosenttia, kun viennin ja investointien kasvutahdit nopeutuivat. Samalla yksityinen kutus jatkoi 2 prosentin nousua, ja julkisen kulutuksen kasvu lähes tyrehtyi. Inflaatio on juuri ja juuri irronnut pitkästä deflaatiokaudesta muutaman kymmenyksen plussan puolelle. Lyhyet markkinakorot ovat vain marginaalisesti nollan yläpuolella. Japanissa ulkomaankauppa on ollut ylijäämäistä aina 1980-luvun alusta alkaen, mutta julkisen sektorin alijäämä on OECD-maitten suurin. Myös kotitalouksien velkaantumisasaste on korkea. Aivan lähiajoille japanilaiset yritys- ja kuluttajakyselyt ennustavat kohtuullista talouskehitystä. Kuitenkin ensi vuonna Japaninkin talouskasvu hidastuu kahden prosentin paikkeille.

Kiinan ohella monissa *muissakin Aasian maissa* talous on kasvanut viime aikoina voimakkaasti. Kuluvan vuoden ensimmäisellä puoliskolla Intian kokonaistuotanto on lisääntynyt noin 9 prosenttia. Koreassa, Thaimaassa, Malesiassa ja Filippiineillä on edetty noin 6 prosentin tahtia. Kiinan veto pitää näiden maitten kasvutahdin nopeana myös ensi vuonna.

Euroopan kasvu on piristynyt tänä vuonna

Euroalueen talouskasvu on vauhdittunut tänä vuonna. Vielä viime vuonna bruttokansantuote kohosi vain 1,4 prosenttia, mutta kuluvan vuoden ensimmäisellä puoliskolla nousu on ollut jo 2,5 prosenttia. Viennin ja tuonnin nousut ovat tänä vuonna kohonneet lähes 10 prosenttiin viime vuoden 4-5 prosentista. Investoinnit ovat kohonneet yli 4 prosenttia, mutta kulutuksen piristyminen on vielä ollut verraten varovaista. Euroalueen yksityinen kulutus oli tammi-kesäkuussa 1,7 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Samalla julkisten kulutusmenojen kasvu oli vauhdittunut 2,7 prosenttiin. Työttömyys euroalueella on hellittänyt asteittain. Parin vuoden takaisesta 8,9 prosentin työttömyysasteesta on painuttu nykyiseen 7,8 prosenttiin. Näillä näkymin koko kuluvan vuoden bruttokansantuote kasvaa euroalueella ainakin 2,5 prosenttia, sillä lähinäkömät ovat verraten suotuisat kaikkien suhdanne- ja kuluttajabarometriänsä mukaan.

Vuonna 2007 euroalueen talouskasvu hidastuu hieman, ehkä tasan kahteen prosenttiin. Näköpiirissä oleva Yhdysvaltain hidastuminen heijastuu jarruna myös euroalueelle. Saksan eli rahaliiton suurimman jäsenmaan menoa hillitsee heti vuoden alkaessa voimaan astuva arvonlisäverokannan korottaminen kolmella prosenttiyksiköllä. Monet muutkin euromaat kamppailevat budjettivajeensa kanssa, eikä rahapolitiikastakaan ole odotettavissa helpotusta.

Euroalueen inflaatio on pysynyt sitkeästi 2,3-2,5 prosentissa. Siksi keskuspankki on katsonut välttämättömäksi kiristää rahapolitiikkaansa nostamalla ohjauksen viime syksyn 2,0 prosentista 3,0 prosenttiin. Jokseenkin varmasti EKP nostaa lokakuun alussa korkoansa jälleen vartilla ja joulukuussa uudestaan vartilla. Tällöin euriborkorot liikkuisivat vuoden lopussa 3,7-4,0-haarukassa. Sitten ensi vuodelta voi jo odottaa hyvin tasaista korkokäyrää, korkeintaa parin kymmenyksen lisänousua, jos sitäkään.

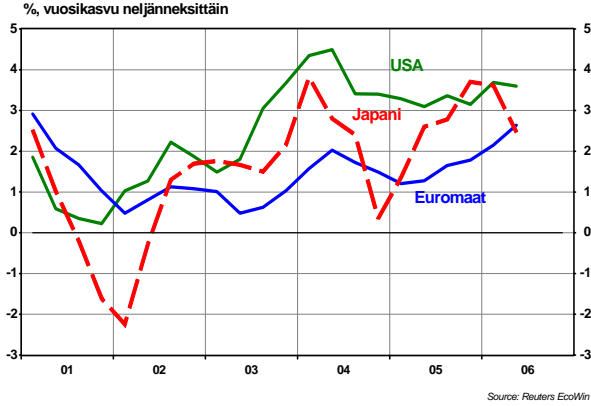
Isossa-Britanniassa tuotanto on tällä vuosikymmenellä kasvanut euroaluetta nopeammin. Kuitenkin viime vuonna sekä kulutuksen että bruttokansantuotteen kasvut jäivät jo hieman alle kahden prosentin. Tänä vuonna nousu on hieman nopeutunut yleiseurooppalaisen kaavan mukaan. Etenkin kuluttajien luottamus on nyt verraten matala, joten Britanniankin talouskasvu hidastuu ensi vuonna. *Ruotsin* kokonaistuotanto on kasvanut tällä vuosikymmenellä tasaisesti 2-3 prosenttia vuodessa. Kuluvan vuoden puolella tahti on nopeutunut, kun vienti on vetänyt ja investoinnit ovat lisääntyneet reippaasti. Euroaluetta nopeampaa kasvua voi Ruotsilta odottaa ensi vuonnakin.

Venäjän talous on kasvanut viime aikoina 6-7 prosenttia. Teollisuustuotannon nousu on ollut tätä hitaampaa, mutta kotimainen kysyntä on kohonnut vauhdilla. Arvokas öljy pitää kehityksen samankaltaisena myös ensi vuonna. *Baltian maissa* taloudet ovat tänä vuonna kasvaneet ”kiinalaislukemin”. Virossa ja Latviassa on kokonaistuotanto ollut kuluvan vuoden alkupuoliskolla runsaan kymmeneksen suurempi kuin vuotta aiemmin, ja Liettuaassakin on yletty yli 8 prosentin nousuun.

Riskit painottuvat negatiiviselle puolelle

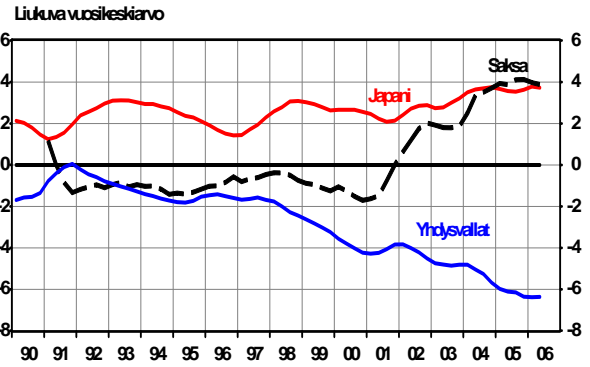
Tässä luonostellun melko positiivisen ennusteenäkemyksen riskit lienevät voittopuolisesti negatiivisella puolella. Ennustettu kehitys perustuu luottamukseen, että Iranin kriisi ei kärjisty dramaattiseksi kauppasaarroksi, ja että muutkin kauppasotien paineet pysyvät kurissa ja esimerkiksi öljyn hinta alle 70 dollarissa tynnyriltä. Tällöin valuuttakursseiltakaan ei voi odottaa kovin dramaattisia muutoksia.

Kokonaistuotannon kasvu

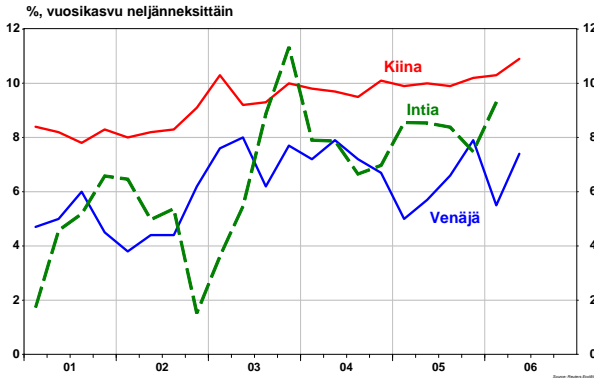

Ulkoinen tasapaino

Vaihtotaseen osuus bkt:sta, %

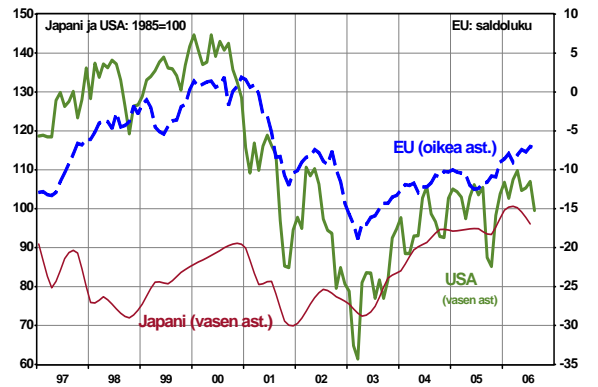

Kokonaistuotannon kasvu

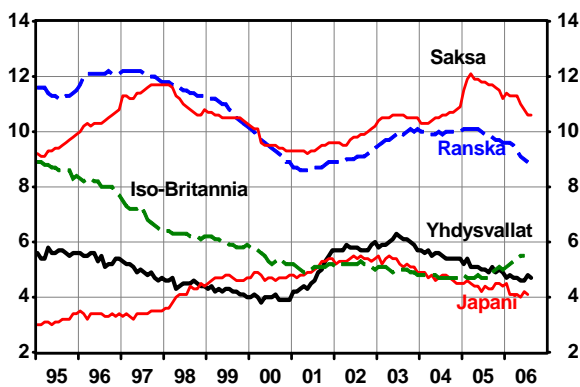
Kuluttajien luottamusindeksi

Kausitasoitettu

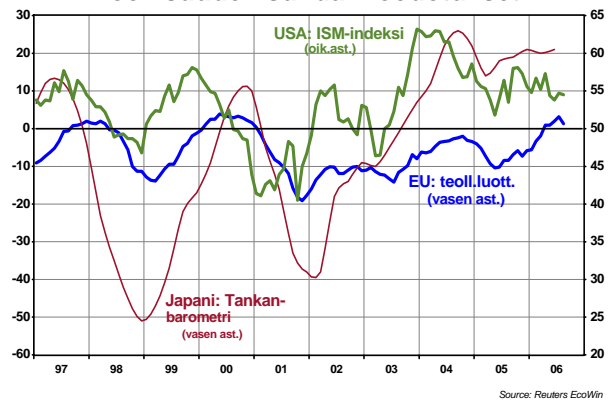

G5-maiden työttömyysaste

Kausitasoitettu, %

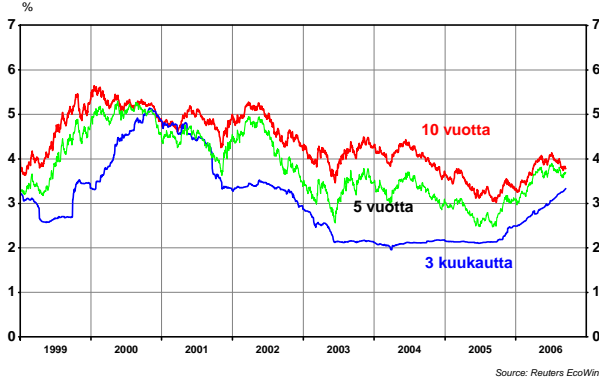

Teollisuuden suhdanneodotukset

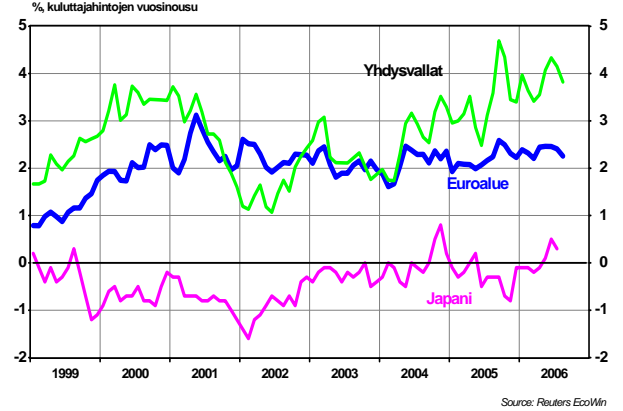

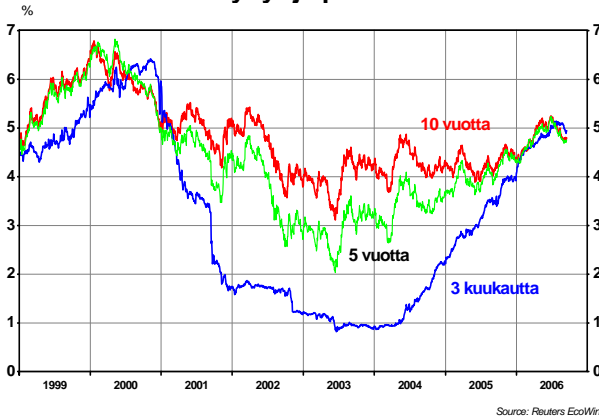
EMU: Lyhyt ja pitkä korko

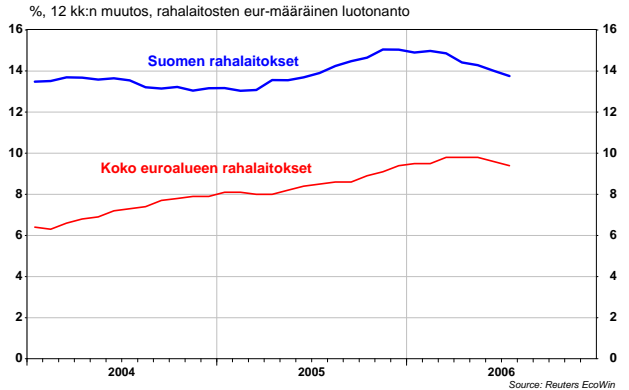
Inflaatio

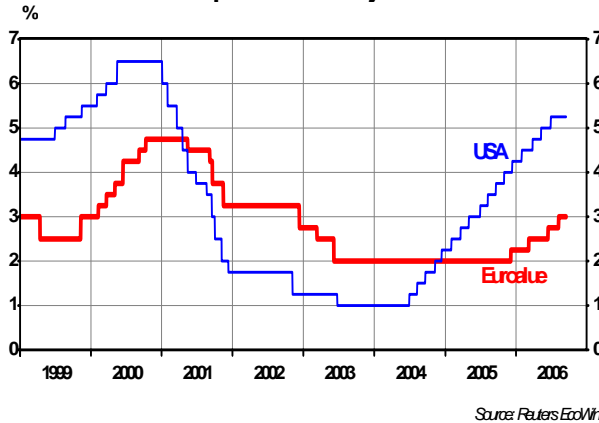
USA: Lyhyt ja pitkä korko

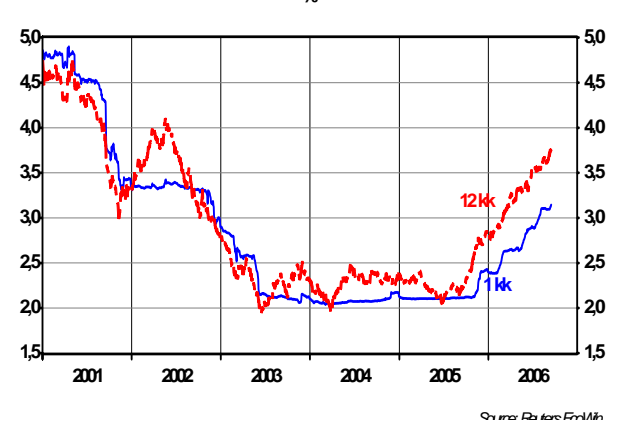
Rahalaitosten luotot kotitalouksille

Keskuspankkien ohjaukorot

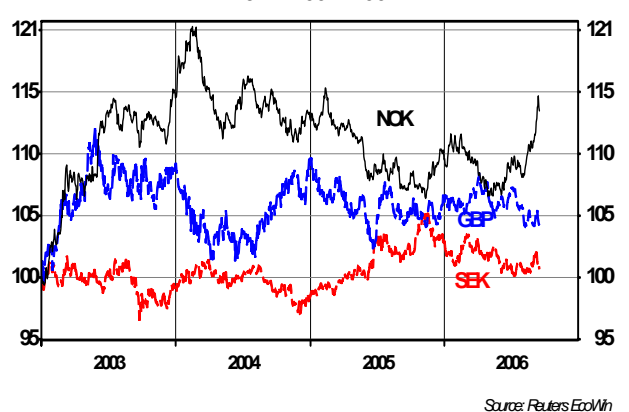
Euriborkorot, 1 ja 12 kuukautta

Euro / USD

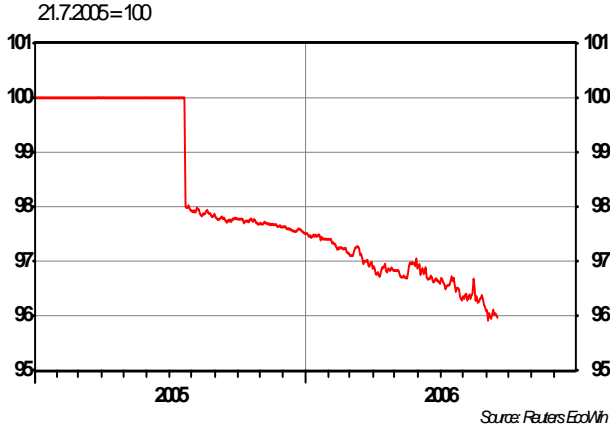

Indeksoidut EUR-kurssit 29.12.2002=100

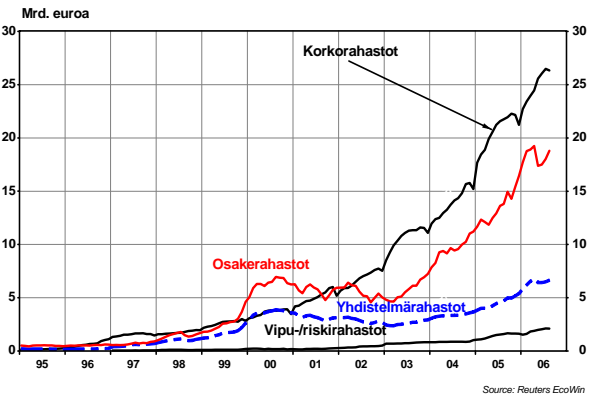

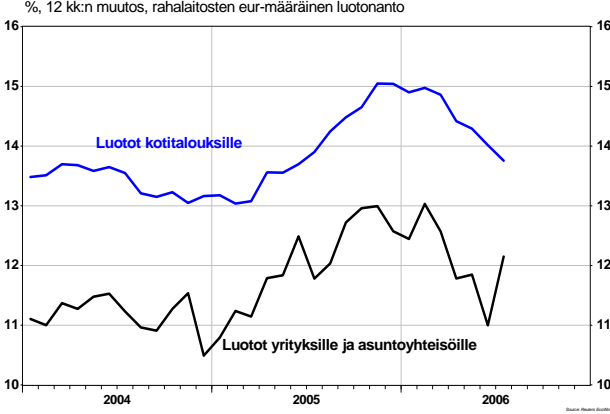
USD / CNY (Kiina)

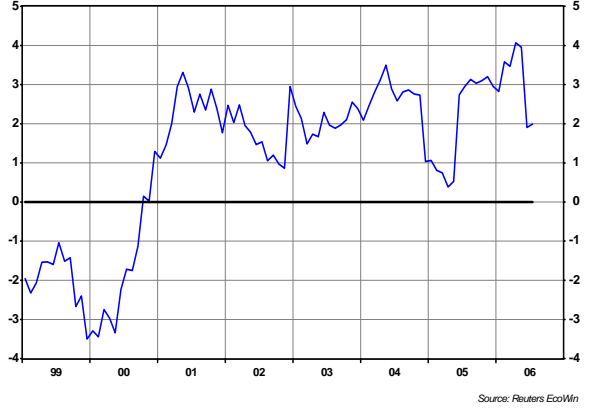
Sijoitusrahastot Suomessa rekisteröidyt

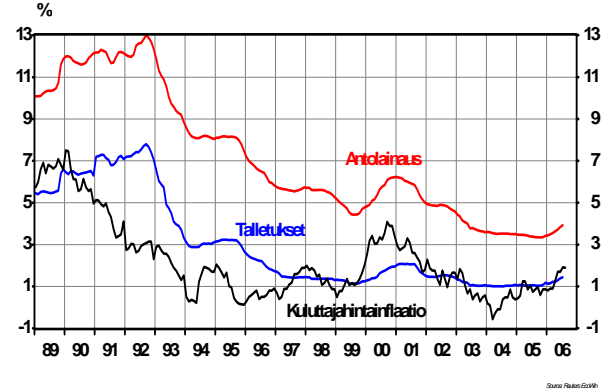
Suomi: Luotonannon kasvu

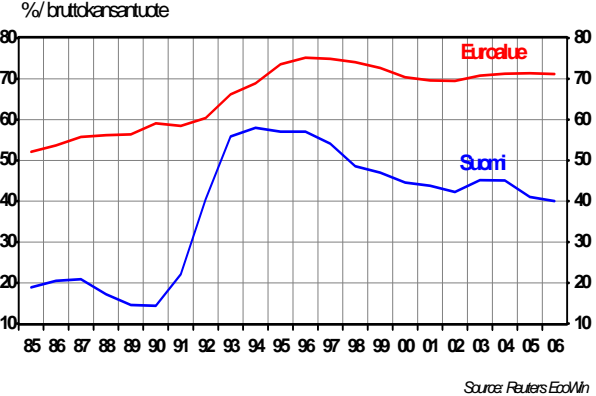
Valtiontalouden tasapaino: Mrd. eur, tulojäämä, liukuva vuosisumma

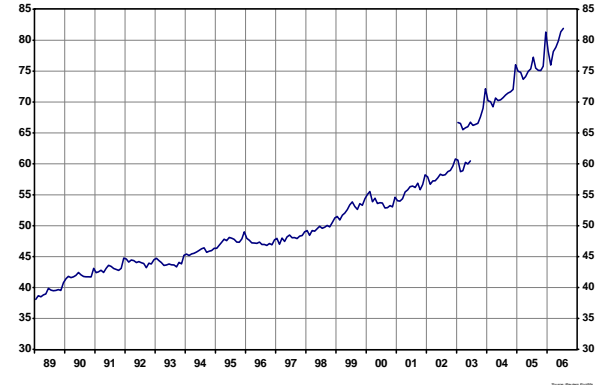
Euro-antolainauksen ja -talletusten korot sekä inflaatio Suomessa

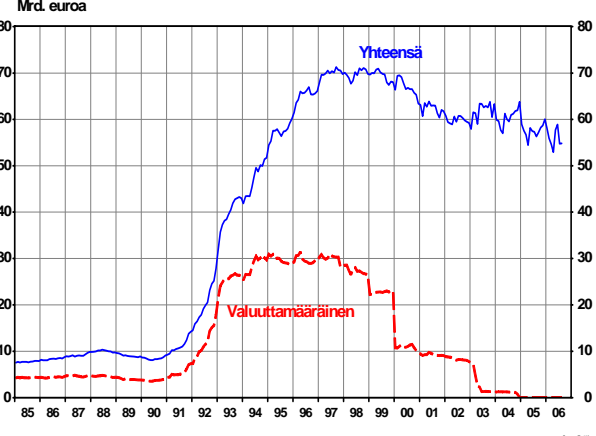
Julkinen bruttovelka

Yleisön eur-talletukset pankeissa 2003 alkaen tilastomuutos

Valtionvelka Suomessa

Suomen talous kasvaa nyt nopeasti

Suomi kuuluu niihin maihin, joissa talous on kasvanut jo pitkään euroalueen keskitasoa nopeammin. Myös erilaiset velka- ja vajetasot ovat meillä rahaliiton parhaasta päästä. Tänäkin vuonna Suomen kokonaistuotanto kohoaa selvästi nopeammin kuin koko euroalueella, eli lähes 5 prosenttia. Tosin osa tästä johtuu tilapäistekijöistä. Kuitenkin myös ensi vuonna Suomi jatkaa kansainvälisessä vertailussa hyvää tahtia lähes 3 prosentin nousullaan. Työllisyystilanne paranee edelleen, ja inflaatio pysyy maltillisena. Ulkomaankauppa tuottaa selvää ylijäämää, ja valtiontaloudessa tulot ovat jälleen menoja suuremmat.

Vienti jatkaa vahvassa vedossa

Vuonna 2005 tavaroiden ja palvelujen volyyymi kasvoi 7,3 prosenttia eli saman verran kuin edellisenä vuotena. Kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa vientimäärä kohosi lähes 13 prosenttia. Loppuvuonna nousuvauhti hieman laimentunee, sillä toisen vuosineljänneksen kasvua korottaa se, että vuotta aiemmin olivat paperitehtaat pysähdyksissä yhteensä noin seitsemän viikon ajan. Kuitenkin koko vuodellekin voidaan odottaa vähintään kymmenneksen kasvua.

Kuluvan vuoden ensimmäisellä puoliskolla EU-maihin suuntautuneen tavaraviennin euromääräinen arvo kasvoi 16 prosenttia, mutta vienti euroalueelle lisääntyi 20 prosenttia. Viennin arvo muualle maailmaan kohosi 25 prosenttia. Heinäkuun tullitilasto kertoi EU-maiden ja etenkin euroalueen vientikysynnän piristyneen entisestään.

Tammi-kesäkuussa paperiteollisuuden viennin arvo oli 30 prosenttia suurempi kuin vuotta aiempi, jolloin siis alan työmarkkinakiista häiritsi vientiä. Öljytuotteiden vienti oli kasvanut jopa runsaan kolmanneksen. Koneiden ja laitteiden viennin arvo kohosi ensimmäisellä vuosipuoliskolla 13 prosenttia ja elektroniikkateollisuuden vienti 7 prosenttia. Kulkuneuvoteollisuuden viennin arvo yli kaksinkertaistui, kun keväälle ajoittui muutamia suuria laivatoimituksia.

Viennin kasvu hidastuu ensi vuonna

Vientiyritystemme kilpailukyky on kohtalaisen hyvä, ja näkymät monilla vientimarkkinoilla ovat sen verran suotuisat, että vienti kasvaa ensi vuonnakin. Kuitenkin verrattuna tämän vuoden tahtiin, kasvuvauhti puolittunee noin 5 prosenttiin. Joillakin vientialoilla pula sopivasta työvoimasta jarruttaa menoa. Yhä akuutimmaksi tulee tarve saada vientihinnat kohoamaan, koska etenkin energia- ja raaka-ainekustannukset ovat nousseet reippaasti.

Investoinnit ovat lisääntyneet kohtalaisesti

Kolmen viime vuoden aikana kiinteiden investointien volyyymi on kasvanut 3-5 prosenttia vuodessa. Jokseenkin samaa tahtia ovat lisääntyneet investoinnit rakennuksiin sekä investoinnit koneisiin ja laitteisiin. Kuitenkin investointi suhde bruttokansantuotteeseen (investointiaste) on vielä melko matala, esimerkiksi matalampi kuin euromaissa keskimäärin.

Kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa investointien volyyymi oli runsaat 6 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Asuntoinvestointien määrä on lisääntynyt jopa 10 prosenttia, ja muut talorakennusinvestoinnit kasvoivat 6 prosenttia. Maa- ja vesirakentaminen on kohonnut hieman, ja investoinnit koneisiin, laitteisiin ja kuljetusvälineisiin kasvoivat 4,5 prosenttia.

Asuntoinvestointien kasvu näyttää selvästi hidastuvan, sillä uusien asuntojen aloitukset supistuivat melko paljon vuoden toisella neljänneksellä. Etenkin pääkaupunkiseudulla lähiaikojen uudistuotanto on perin vähäistä kysyntäpaineisiin nähden. Kokonaisuudessaan kiinteiden investointien volyyymi kasvaneen ensi vuonnakin suunnilleen samaa tahtia kuin bruttokansantuote.

Kulutukset ovat kasvaneet melko nopeasti

Yksityiset kulutusmenot kasvoivat reaalisesti viime vuonna lähes 4 prosenttia. Kuluvan vuoden ensimmäisellä puoliskolla tahti on jatkunut ennallaan. Poiketen kahdesta edellisestä vuodesta kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen ostovoima kasvoi viime vuonna selvästi vähemmän kuin kulutusmenot. Kun asuntokauppakin kävi vilkaana, nousi kotitalouksien velkaantumisaste ennätyslukemiin. Kuitenkin matalat korot ja pidentyneet lainojen maksuajat ovat pitäneet lainojen juoksevat hoitomenot kohtuullisina, huomattavasti kohtuullisempina kuin 1980-luvun lopulla.

Kestokulutustavaroiden hankintojen pitkään jatkunut nopea kasvu osoittaa laantumisen merkkejä. Kuluvan vuoden ensimmäisellä puoliskolla ne olivat määrältään vielä kolmisen prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Tammi-elokuun uusien henkilöautojen rekisteröinnit olivat jo hieman pienemmät kuin vuotta aiemmin. Yksityis-

henkilöiden nimiin tehdyt rekisteröinnit olivat supistuneet yli 3 prosenttia. Samalla moottoripyörien ja mopojen ostot ovat kuitenkin kasvaneet reippaasti.

Kotitalouksien tulojen ostovoima on kasvamassa tänäkin vuonna, kun palkat nousevat, verot hieman kevenyvät, ja inflaatio on säilynyt melko vähäisenä. Ensi vuonna tulojen ostovoima lisääntyy edelleen, mutta kulutuksen kasvun jäänee tätä vuotta hitaammaksi, eli runsaaseen kahteen prosenttiin.

Tuotannon kasvutahti hidastuu ensi vuonna normaalitasolle

Viime vuoden bruttokansantuote kasvoi 2,9 prosenttia, eli puolisen prosenttiyksikköä vähemmän kuin edellisenä vuotena. Ilman paljon puhuttua paperiteollisuuden työselkkausta talouskasvu olisi ollut 4 prosentin luokkaa. Kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa bruttokansantuote oli jopa 6 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Samainen paperiteollisuuden tilanne vauhditti luonnollisesti toisen neljänneksen vuosikasvua tuntuvasti. Loppuvuoden nousu jää selvästi hitaammaksi, mutta koko vuoden lukemiksi voi silti odottaa lähes 5 prosentin kasvua.

Vuonna 2007 bruttokansantuotteen kasvu jäänee jo hieman alle 3 prosenttiin. Kansainvälisen talouden lievä hidastuminen jarruttaa teollisuustuotannon nousua, ja lisääntyneet tuotantokapeikotkin hillitsevät menoa. Vähittäiskaupan voimakas nousu hidastuu, ja rakentaminenkin kasvaa maltillisemmin. Jatkossa tuollaisia vajaan kolmen prosentin kasvulukemia on pidettävä vähintäänkin tyydyttävänä edessä olevan väestökehityksen valossa.

Työttömyys on vähentynyt kuukausi kuukaudelta kahden vuoden ajan

Työllisten määrä kasvoi viime vuonna keskimäärin 1,5 prosenttia eli noin 35 000 henkilöä. Samalla työvoiman tarjonta kasvoi hieman hitaammin, joten työttömyysaste aleni 8,4 prosenttiin, ja työttömiä oli keskimäärin 220 000 henkeä. Se oli 9 000 vähemmän kuin edellisenä vuotena.

Kuluvan vuoden tammi-heinäkuussa työllisten määrä oli 1,7 prosenttia korkeampi kuin vuotta aiemmin. Nytkin työn tarjonta oli kasvanut kysyntää hitaammin, joten työttömyysaste oli 0,7 prosenttiyksikköä alempi kuin viime vuoden tammi-heinäkuussa. Koko vuodelle onkin odotettavissa 7,7 prosentin työttömyysaste, joka ensi vuonna voi alentua vielä muutaman kymmenyksen.

Tänä vuonna työllisten määrä on kasvanut kaikilla keskeisillä tuotannon aloilla maa- ja metsätaloutta lukuun ottamatta, mutta tässä alkutuotannossakin työllisiä oli sama määrä kuin vuosi sitten. Työllisten määrä kasvaa useimmilla toimialoilla myös ensi vuonna. Kuitenkin julkisen vallan tavoite 75 prosentin työllisyysasteesta vuosikymmenen vaihteessa tuntuu saavuttamattomalta, koska se vaatisi noin 200 000 lisätyöpaikkaa nykyisten päälle.

Inflaatio jatkaa alle kahdessa prosentissa

Vuonna 2005 kuluttajahinnat kohosivat vain 0,9 prosenttia. Tänä vuonna vauhti on melkein kaksinkertaistumassa, mutta silti suomalainen inflaatio on euroalueen kaikkein matalimpia. Tammi-elokuussa kuluttajahintaindeksi oli 1,4 prosenttia korkeampi kuin vuotta aiemmin. Loppuvuosi kohottanee inflaation vuosikeskiarvon 1,6 prosenttiin.

Etenkin polttoaineet sekä asumiskulut ovat nousussa. Lainakorotkin ensi vuonna ovat tätä vuotta korkeammat. Samalla ainakin viihde-elektronikan hinnat jatkavat alenevaa trendiään, ja kokonaisinflaatio jäänee ensi vuodenakin hieman alle kahden prosentin.

Ulkomaankaupassa on tukeva ylijäämä

Vuonna 2005 tavaraviennin arvo oli vajaat 8 mrd. euroa suurempi kuin tavaratuonnin arvo, ja koko vaihtotase oli 7,8 miljardia ylijäämäinen. Tämän vuoden alkupuolella ylijäämät ovat kasvaneet viime vuodesta, mutta monet satunnaistekijät liioittelevat nousua, ja loppuvuoden kehitys painanee ulkomaankaupan ylijäämät jokseenkin viime vuoden lukemiin. Ensi vuodellekin on odotettavissa vähintään samanlaiset ylijäämät. Silloin Suomen taloutta leimaa jo ennätysellinen neljästoista peräkkäinen vientilyijäämän vuosi.

Valtiontalous jatkaa ylijäämäisenä jo kuudetta vuotta peräkkäin

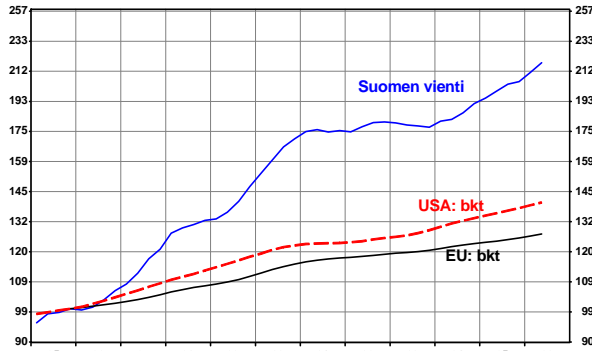
Valtiontalouden verotulot ovat tammi-heinäkuussa olleet 6 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Kuitenkin kokonaistulot ovat polkeneet paikoillaan, koska korkotulot ja voiton tuloutukset ovat supistuneet selvästi. Valtiontalouden menot ovat samalla kasvaneet 4 prosenttia, mutta kassatulojen yhteismäärä oli silti 1,6 mrd. euroa kassamenoja suurempi. Näillä näkymin ensi vuosi voi olla jo seitsemäs peräkkäinen ylijäämävuosi valtiontaloudessa. Valtion bruttovelka oli elokuun lopussa vajaat 55 mrd. euroa eli yli 5 miljardia pienempi kuin vuoden alkaessa, ja suhteessa vuoden bruttokansantuotteeseen se on yksi euroalueen alimmista.

Lauri Uotila

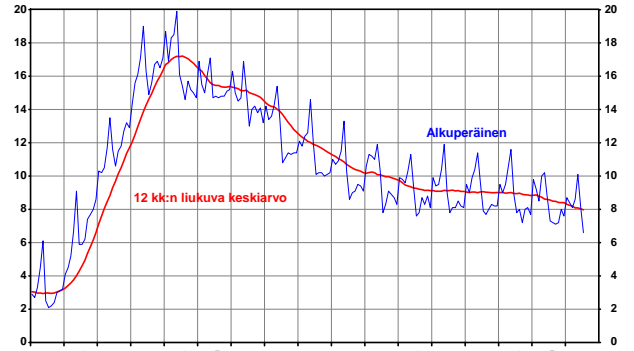
KOTIMAISET SUHDANTEET

Suomen vienti ja vientimarkkinat
1995=100, volymin liukuva vuosisumma

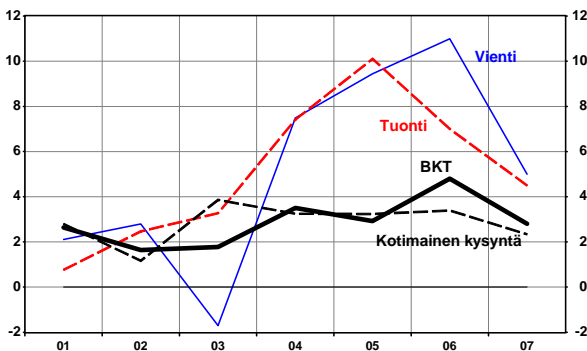
Source: Reuters EcoWin

Työttömyysaste
%

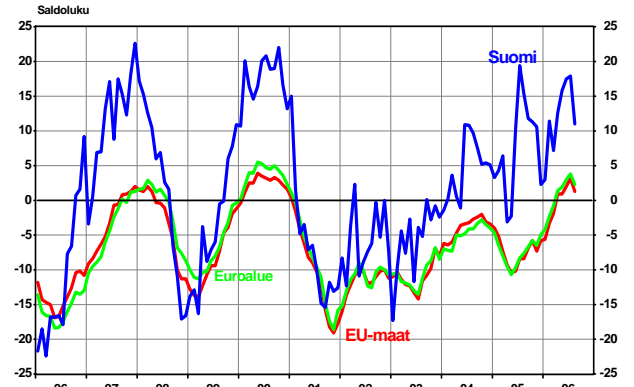
Source: Reuters EcoWin

Kysyntä ja tarjonta
Volymin vuosimuutos, %

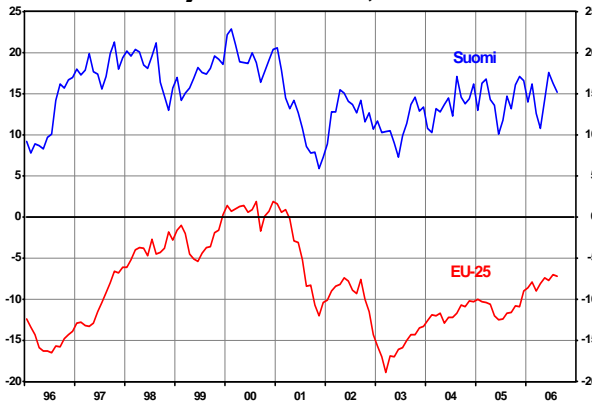
Source: Reuters EcoWin

Teollisuuden luottamus

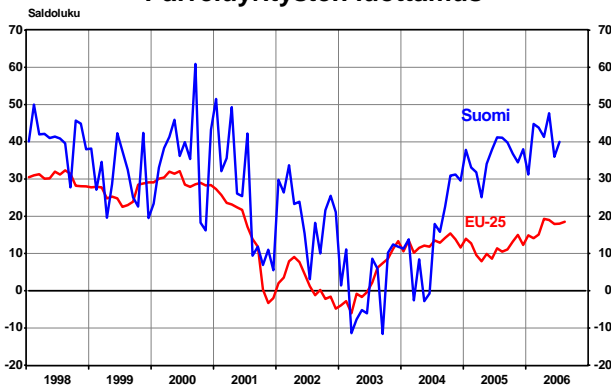
Source: Reuters EcoWin

Kuluttajien luottamus, saldoluku

Source: Reuters EcoWin

Palveluyritysten luottamus

Source: Reuters EcoWin

KYSYNNÄN JA TARJONNAN TASE

Määrän muutos, %	2004	2005	2006	2007
Bkt	3.5	2.9	4.8	2.8
Tuonti	7.4	12.3	7.0	4.5
Vienti	7.5	7.3	11.0	5.0
Kulutus	2.8	3.2	2.8	2.1
-yksityinen	3.2	3.8	3.5	2.3
-julkisen	1.7	1.6	1.0	1.5
Investoinnit	4.9	3.3	5.5	3.5
-yksityiset	4.9	5.8	6.0	4.0
-julkiset	4.5	-10.4	2.0	2.0
Työttömyysaste*, %	8.8	8.4	7.7	7.5

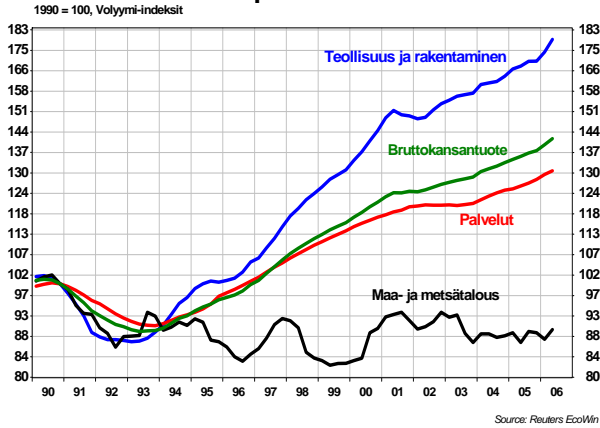
* vuosikeskiarvo

Ennusteet: Sampo Pankki Oyj/ Ekonomistit

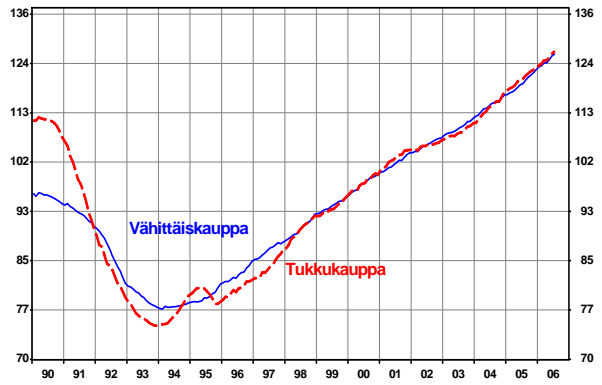
KOTIMAISET SUHDANTEET

Tuotanto päätoimialoittain

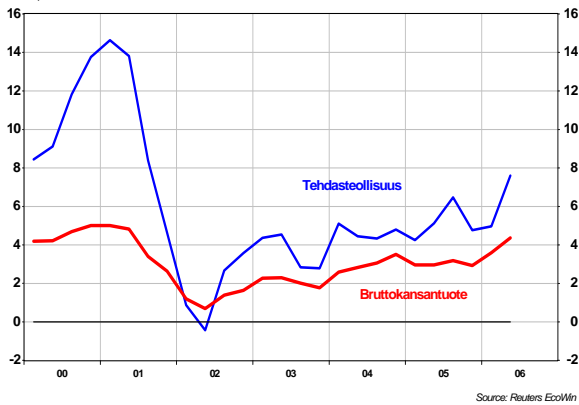
Kaupan myynti

12 kk:n liukuva keskiarvo, 2000 = 100

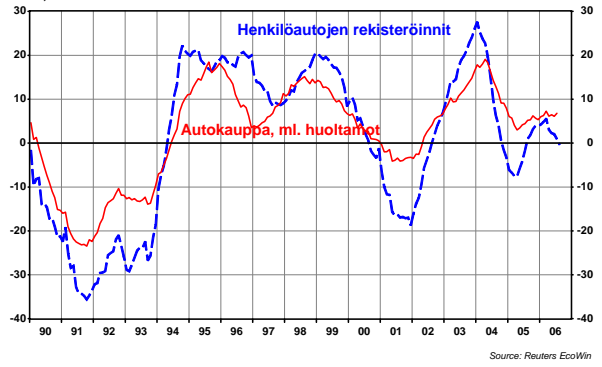
Tuotannon kasvu

% vuosimuutos liukuvasta vuosisummasta

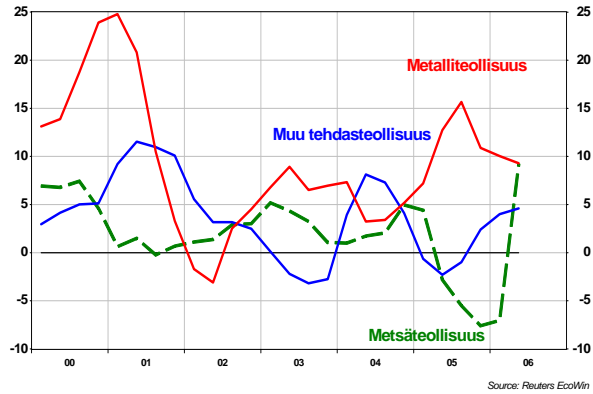
Autokaupan volyyymi

% vuosikasvu liukuvasta vuosisummasta

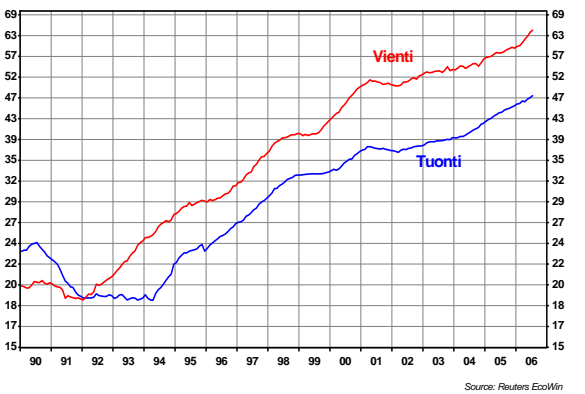
Tehdasteollisuuden tuotannon kasvu

% vuosimuutos liukuvasta vuosisummasta

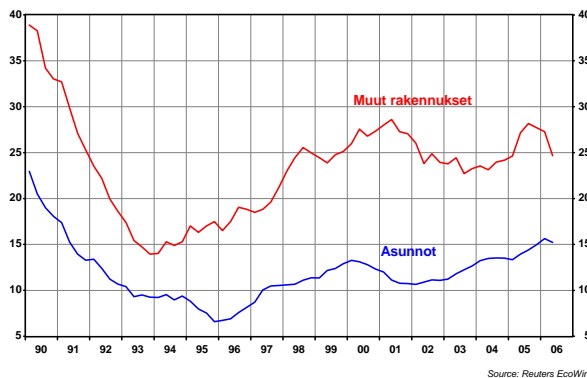
Tavaravienti ja tuonti

2000-hintainen liukuva vuosisumma, mrd. eur

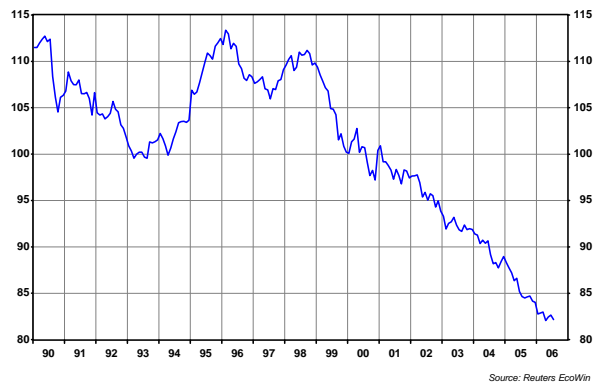
Rakentamisen käynnistyminen

Uusien rakennusten aloitukset, liukuva vuosisumma, milj. m³

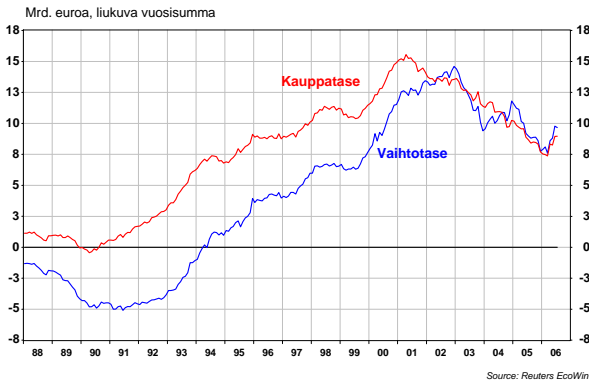

Ulkomaankaupan vaihtosuhte

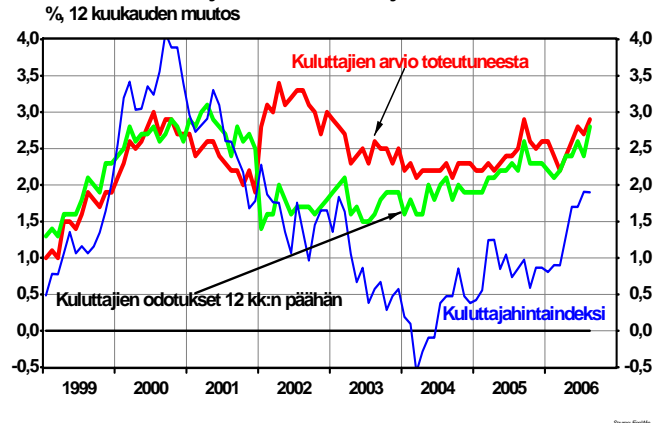
Vientihinnat / tuontihinnat, 2000=100

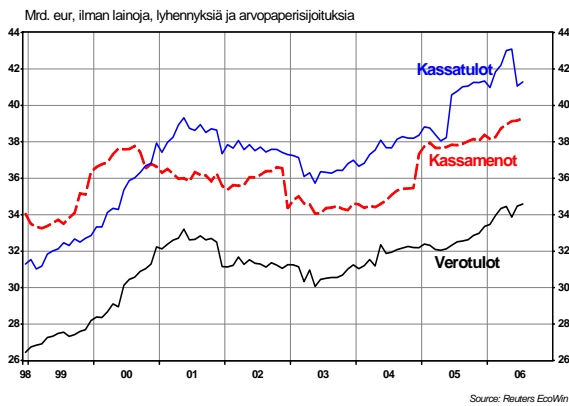
Kauppa- ja vaihtotase
Liukuva vuosisumma, mrd. eur

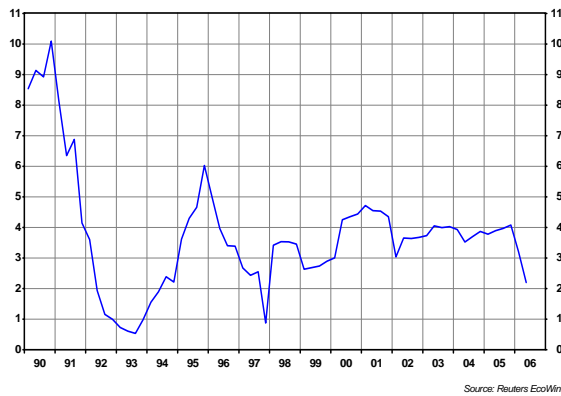
Kuluttajien inflaatioarvio ja -odotukset

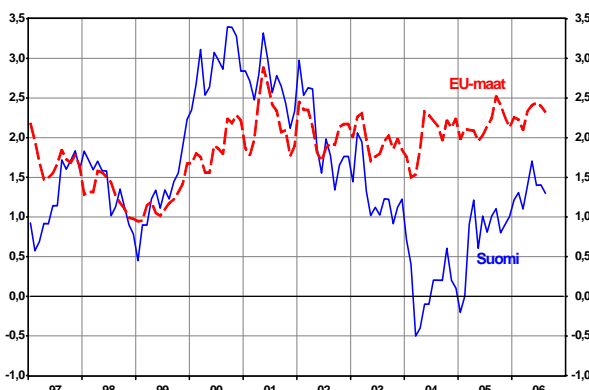
Valtion tulot ja menot
Liukuva vuosisumma

Palkansaajien ansiotaso
Vuosi muutos, %

Kuluttajahinnat
Vuosi muutos, % EU-harmonisoitu indeksi

KUSTANNUKSET JA HINNAT

Vuosi muutos, %*	2004	2005	2006	2007
Ansiotaso	3.8	3.9	2.9	2.7
Kuluttajahinnat	0.2	0.9	1.6	1.8

ULKOINEN TASAPAINO

Mrd. Eur	2004	2005	2006	2006
Kauppatase	10.2	7.7	8.0	8.5
Vaihtotase	11.9	7.8	8.0	8.5
Vaihtotase / bkt, %	7.8	5.0	4.8	4.8

* vuosikeskiarvo

ENNUSTEVERTAILUA

	Ennuste vuodelle 2006						Ennuste vuodelle 2007					
	Sampo	VM	ETLA	PTT	PT	SP	Sampo	VM	ETLA	PTT	PT	SP
KYSYNTÄ JA TARJONTA												
Määrän muutos, %												
BKT	4.8	4.5	4.6	3.9	5.1	3.4	2.8	3.0	2.7	2.8	3.5	3.0
Tuonti	7.0	6.9	7.2	7.5	8.8	7.8	4.5	4.7	7.2	5.0	4.5	6.4
Vienti	11.0	10.4	10.4	9.4	12.0	7.0	5.0	5.2	6.5	5.3	6.2	6.4
Kulutusmenot	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.7	2.1	2.1	2.3	2.4	2.3	2.4
- yksityiset	3.5	3.6	3.2	3.4	3.3	3.2	2.3	2.7	2.4	3.0	2.5	2.8
- julkiset	1.0	1.0	1.9	1.2	1.5	1.3	1.5	0.7	1.9	1.0	1.8	1.3
Kiinteät investoinnit	5.5	5.3	5.9	3.5	6.5	5.0	3.5	3.7	5.2	2.1	4.0	4.7
Kokonaiskysyntä	5.9	5.2	5.3	4.8	6.1	4.6	3.3	3.4	4.0	3.4	3.8	4.0

TALOUDEN TASAPAINO

Vaihtotase, mrd. Eur	8.0	8.9	::	3.7	8.5	2.9	8.5	8.1	::	3.6	10.4	1.9
Kuluttajahinnat, %	1.6	1.5	1.6	1.1	1.4	1.1	1.8	1.3	1.8	1.4	1.4	1.4
Ansiotason muutos, %	2.9	2.9	2.9	..	2.1	3.2	2.7	2.5	2.7	..	2.8	3.2
Työttömyysaste, %	7.7	7.7	7.7	7.9	7.7	8.0	7.5	7.4	7.5	7.6	7.3	7.8

Ennustaja:	Julkaistu:	Ennustaja:	Julkaistu:
Sampo Pankki Oyj	Syyskuussa 2006	Elinkeinoelämän tutkimuslaitos (ETLA)	Syyskuussa 2006
Valtiovarainministeriö (VM)	Syyskuussa 2006	Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos (PTT)	Huhtikuussa 2006
Suomen Pankki (SP)	Maaliskuussa 2006	Palkansaajien tutkimuslaitos (PT)	Elokuussa 2006

Tässä katsauksessa on käytetty yleisön saatavilla olevia tietoja.

Keskeiset tilastolähteet ovat: EcoWin, Tilastokeskus, Suomen Pankki ja Tullihallitus.

Tähän raporttiin sisältyvää informaatiota ei tule pitää Sampo Oyj:n ("Sammon") tai sen tytäryritysten suosituksena millekään taloustoimelle.

Tähän dokumenttiin sisältyy informaatiota ja näkemyksiä, jotka Sampo on koonnut ja muodostanut luotettavana pidettävistä lähteistä.

Sampo, Sammon tytäryritykset, johto tai työntekijät eivät vastaa niiden täsmällisyydestä, täydellisyydestä tai oikeellisuudesta.

Kaikkia mielipiteitä tai arvioita, jotka on esitetty tässä raportissa, voidaan muuttaa ilman etukäteisvaroitusta. Raportin lukijan tulisi keskustella sijoitusneuvojan tai muun sopivaksi katsottavan neuvonantajan kanssa ennen ryhtymistään taloustoimiin.

[Suhdanteet ja rahoitusmarkkinat](#)

[Lainattaessa lähde mainittava](#)

[Päätoimittaja Lauri Uotila](#)
[Sampo Pankki Oyj / Ekonomistit](#)
 PL 1026, 00075 SAMPO
 Vaihde 010 515 15

ISSN 0788-6284